

dan alleen den kerkgang, waarop we verder nog terugkomen. Zij biedt ook de zielszorg, dat is de toepassing van Gods Woord op het leven der gemeente. Hierin nu staat de predikant niet op zich zelve. Want ook de ouderling is tot de zielszorg geroepen. Hij is niet slechts, wat zoo vaak ten onrechte wordt gedacht, de man der kerkregeering. Hij heeft ook — en vooral — een taak ten opzichte van het geestelijk leven der gemeente. Tot het vervullen van die zijde van zijn ambt behoort het huisbezoek.

Het huisbezoek is niet enkel ter kennismaking. 't Is geen theëvisite, evenmin een kerkelijke inquisitie. Het huisbezoek heeft de hooge strekking en moet dan ook het karakter dragen van zielszorg. Alleen het ambt geeft het recht de huizen binnen te gaan met die dubbele taak van vermaning en opwekking. De kerkelijke tucht is waarlijk niet alleen te beperken tot afhouding van het H. Avondmaal. Zij vergt van den ouderling de leden der gemeente aan te sporen tot het streven naar vermeerdering van kennis van Gods Woord, tot het zoeken van het heil in Christus. Gezanten van Christus' wege moeten zij zich weten. En de gemeente-leden dienen dan ook — evengoed als de ouderlingen — zich door gebed in te stellen op het huisbezoek zoodat zij er zelve zegen van kunnen verwachten. Ook hier mag niet alles van den ouderling verwacht worden. Maar wie is tot deze dingen bekwaam? God geve ons dat dieper moge doordringen het besef van wat zielszorg is zoowel bij den ouderling als bij de leden der gemeente. De bewegingen van dezen tijd toch leeren ons, dat voor de rechte waardeering van vorm en instelling vereischt wordt, dat zij geleiders zijn van persoonlijke beleving.

Het huisbezoek brengt personen van zeer onderscheiden levenskring tot elkander. Eenerzijds bemoeit het het onderling contact, anderzijds doet het juist zoo goed tot zijn recht komen den band, die de gemeente samenbindt, een band, die niet alleen uitkomt in den gemeenschappelijken eere-dienst, maar ook door het onderling samenleven en het medeleven met den predikant en de ouderlingen.

Die band komt niet het minst uit ook door den dienst der barmhartigheid. De vraag of de kerk een levende gemeenschap is, of er in haar uitkomt de werking van den H. Geest, houdt ons heden ten dage ernstig bezig. En er zijn twee gronden waarop het leven moet worden getoetst.

De eerste is deze of die Heere — zoodanig in de dagen der eerste Christenheid, dagelijks tot de gemeente toedoet, die zalig worden. Dit is een vraag, die in onzen tijd wel bijzonder stremt tot verootmoediging. De tweede is of de liefde blijkt in het werk der barmhartigheid. Barmhartigheid niet alleen door betrachten van de zorg voor het economisch-zwakke, maar ook van de zorg voor het verlorene, voor het wankelende, voor het zedelijk zwakke. Hierin ligt een prachtige taak, waartoe de leden van der jeugd af moeten worden opgevoed.

A. J. L. VAN BEECK CALKOEN.

UIT DE SCHRIFT

Alleen een handvol meel in de kruik.

Maar zij zeide: Zoo waarachtig als de Heere uw God leeft, indien ik een koek heb, dan alleen een handvol meel in de kruik en een weinig olie in de flesch. 1 Koningen 17: 12.

In een tijd van zooveel schaarschte en nood als tegenwoordig, worden de gedachten der bedrukten onder Gods volk gedurig heengeleid naar de woning der weduwe van Zarfai. Daar was slechts een handvol meel in de kruik en een weinig olie in de flesch. Indien iemand in een nooddriftigen en hulpbehoevenden toestand verkeerde, dan was het zeker wel deze vrouw. Zie haar daar voortstroompelen over den weg. Ontbering en smart spreken uit heel haar gestalte. Met een beklemd hart gaat zij uit, ten einde een paar houten te lezen. Straks hoopt zij het vuur te ontsteken en de handvol meel tot spijs te bereiden. Als zij den laatsten koek gegeten heeft, blijft haar en haar zoon niets meer over dan weg te kwijnen door gebrek.

De kruik met slechts een handvol meel er in spreekt tot haar niet van leven; zij kondigt haar den vreeselijken hongerdood aan.

Maar de prangende nood is de voorlooper van de hulpe Gods. De Heere belooft aan Zijn volk Zijn heil en genade eerst, als zij in zichzelf ontledigd zich gevoelen. Dan verandert Hij hun nooddrift in heerlijkheid.

Als de Heere komt, om de wonderen Zijner genade te werken, handelt Hij meestal ook op wondervolle wijze. Zie het maar bij deze weduwe. Het eerste woord, dat zij in den naam van den God Israëls verneemt, is een verzoek. „Haal mij toch een weinig water in dit vat”, zegt de profeet. En daar was schier geen water meer. Als zij bereidwillig heengaat en Elia daaruit bemerkt, dat hij de rechte persoon voor heeft, doet hij haar een

tweede, nog zwaarder verzoek: „Haal mij toch ook een hete broods in uw hand”.

Wanneer de Heere tot Zijn volk komt om te geven, begint Hij met bevelen. Doch Hij eischt het mindere, om het meerdere te geven. Gods weg wordt door de hoogste wijsheid gebaad, al schijnt alles ook geheel tegenstrijdig.

Als antwoord op zijn tweevoudig verzoek brengt zij den profeet haar armoede en ellende onder het oog. Doch de man Gods blijft bij zijn woord. Als hij haar bemoedigt: „Vrees niet, ga heen, doe naar uw woord”, stelt hij anderzijds haar geloof nog méér op de proef: „maar maak mij vooreerst een kleinen koek daarvan”. De geheele handelwijze van Elia bedoelt bij de vrouw de rechte geloofs-oefening te wekken. Is de eisch zwaar, er gaat een heerlijke belofte mee gepaard, vs. 14. Ons gelooven rust altijd op Gods beloven.

De vrouw gaat heen en doet naar het woord van den man Gods. Zij laat al haar zorgen en bedenkingen los, om 's Heeren belofte vast te houden. Van nu aan begint dadelijk Gods wondermacht zich heerlijk te openbaren. De koek, dien de de weduwe aan Elia brengt, is haar door Gods wonderdoende hand verstrekt. Deze was niet bereid van die laatste handvol meel, maar werd uit Gods onuitputtelijke volheid haar verleend. 't Is het begin van de wonderbare en liefderijke verzorging, die van nu aan gedurende langen tijd elken dag weer nieuw en groot over haar zal wezen!

De weg van het aanhoudend wonder blijft een weg van geloofsbeproeving. Als de vrouw naar de kruik ziet, is daar nooit meer in dan slechts een handvol meel. Niet genoeg zelfs voor één maaltijd. Nooit was er méér meel in de kruik en méér olie in de flesch, zoolang Elia onder haar dak woonde.

Deze geringe hoeveelheid wordt echter niet verminderd. De kruik is nooit vol, maar ook nooit leeg. Hoe klein de voorraad ook zij, toch blijkt zij voortdurend groot genoeg, om in de behoeften te voorzien. De Heere houdt elken dag Zijn machtige en liefderijke hand over die kruik uitgebreid, daardoor is het weinige, dat zij bevat onuitputtelijk.

Uit de hand des Heeren wordt aan de weduwe van dag tot dag het noodige beschikt. De eeuwige God handelt met Zijn volk van dag tot dag. Christus leert ons bidden: „Geef ons elken dag ons dagelijksch brood”.

Wij zien liefst volle kruiken en volle flesschen. De weduwe heeft echter slechts een handvol meel en een weinig olie. Hierin wordt de liefde en de wijsheid Gods ten aanzien dezer vrouw openbaar. Indien zij een volle kruik had gehad, terwijl overal rondom haar alle voorraad opgeteerd was, dan zou het zeer de vraag zijn geweest of daarvan wel iets tot vervulling harer eigene behoeften zou zijn overgebleven. Want in dagen van gebrek en hangen nood is de oplettendheid der menschen heel scherp.

Neen, 't was beter voor haar zooals de Heere het beschikte. Bij God was de volheid, maar in de kruik der weduwe slechts een handvol meel. God schenkt Zijn volk geen voorziening voor heel hun leven in eens, maar voor elken dag, dien zij beleven. De volheid ware in hun hand niet veilig.

Er dreigde bij de volle kruik nog een ander gevaar. Indien de Heere haar een grooten voorraad in eens had geschonken, zou de weduwe inplaats van rijker armer zijn geworden. Want een groote voorraad meel blijft niet lang goed. Het meel is aan bederf onderhevig, zoodat het niet meer bruikbaar is. De Heere geeft haar voor één maaltijd tegelijk. Alle dagen nieuw en vers uit Zijn volle voorraadschuren.

Lessen van uitnemende levenswijsheid komen tot ons door de geschiedenis dezer arme weduwe. De kleine voorraad in de kruik hield haar ook klein. Nooit kon zij op haar kruik vertrouwen. Want daar was altijd maar heel weinig in. Van die schier ledige kruik werd zij telkens uitgedreven tot den Heere, bij Wien al de volheid is. Zoo had zij van dag tot dag den Heere noodig.

Het gezicht van dien kleinen voorraad deed haar tot de kruik telkens biddend naderen: „Heere, bevestig toch uit genade Uw belofte, dat die handvol meel niet verteerd worden zal”. Tegelijk werd haar hart vervuld met ootmoedige dankbaarheid aan den Heere, die uit de bijna ledige kruik van dag tot dag haar nooddrift vervulde. Zoo werd de geloofsgemeenschap der weduwe met den Heere bevorderd en versterkt. Ongetwijfeld had zij nu meer prikkel tot gebed en meer drangredenen tot dankbaarheid en vreugde, dan wanneer zij een grooten voorraad in eens had ontvangen. Er was nu dagelijksche behoefte, die leidde tot dagelijksch gebed. En die voortdurende vervulling — telkens vernieuwde dankbaarheid wekte. De dagen van kommer in het tijdelijke zijn daar tijden van geestelijke verrijking geweest.

De geschiedenis der weduwe van Zarfai spreekt, vooral in dezen hangen tijd van nood en druk, ons veelzeggend toe.

Het is niet de vraag, hoeveel wij hebben, maar of er een zegen is in hetgeen wij bezitten. De zegende hand des Heeren maakte het weinige, dat de weduwe had, tot zeer veel.

De armelijke woning te Zarfai is voor wie haar recht beschouwt een school van hooge levenswijs-

heid. Dat is voor Gods volk ook deze tijd vol kommer en nood. Zij het ons gebed, dat de druk dezer tijden ons door den Geest des Heeren leeren moge van Gods voorzienigheid te leven. De weduwe klaagt niet over de ontberingen, die zij lijdt. Zij schikt er zich in zoo goed als zij kan, en toont zich óók nog bereid aan anderen liefdedienst te bewijzen.

De dagen toen er maar een handvol meel in haar kruik was, zijn voor haar onvergetelijk en rijk gezegend geweest. Dagen, waarin zij in diepe afhankelijkheid van den Heere leefde; steeds nabij Hem, die Zijn zegenende hand van dag tot dag over haar ontloot. Toen heeft zij bijzonder ervaren, dat de Heere een zorgend, een zegenend en een zaligend God is. Moge onze zorgvolle tijd voor velen van 's Heeren volk deze heerlijke vrucht dragen.

J. P. T.

KERKELUK LEVEN

Pluriformiteit der kerk en epigonisme (nieuwe reeks) III.

Gelijk gezegd, zouden we nog iets aanhalen uit het hoofdstuk (IV, II), waarin een „vergelijking” (comparatio) van de valsche kerk met de ware gegeven wordt.

1. Nadat eerst de in ons vorig artikel aangegeven hoofdgedachte weer in het kort is saamgevat, knoopt Calvijn nu vervolgens daar de gedachte aan vast, dat, indien in een kerk „de hoofdsom der noodzakelijke leer is verbasterd, en het gebruik der sacramenten is ternederge-stort” (we volgen weer prof. Sizoo's vertaling) „ongetwijfeld de ondergang der kerk volgt”; want „als het fundament der kerk is de leer der apostelen en profeten, door welke den geloovigen bevolen wordt, hun zaligheid alleen op Christus te stellen, hoe zal dan, wanneer ge die leer wegneemt, het gebouw verder kunnen bestaan?” „Daar nu de zaak zoo staat onder het pausdom, kan men begrijpen, wat voor kerk daar nog overig is” (§ 2).

2. En nu volgt een eigenaardige „toepassing”, die bevestigt wat ik verleden week opmerkte. De „toepassing” is deze: „daarom is er geen gevaar, dat wij, door af te wijken van het verderfelijke deelhebben aan zooveel schanddaden, van de kerk van Christus zouden afgescheurd worden”. M. a. w. vindt men ergens een instituut, dat, zonder nog tot een (of de) „ecclesia universalis” in behoorlijk rapport te staan, Gods Woord zuiver preekt, of daartoe in de toekomst mogelijkheden blijkt te bieden, dan richte men geen andere denominatie daar tegen op; zulke pluraliteit is te veroordeelen. Is evenwel ergens de roomsche kerk vertegenwoordigd, en anders nog niets, dan hebbe men geen scrupules, een eigen protestantsch instituut er in te richten, want dan is er niet meer de ware kerk, en behoeft men dus zich niet door het schrikbeeld der pluraliteit, en evenmin door het lokbeeld der pluriformiteit te laten afhouden van het inrichten van een eigen instituut. Men late zich van die daad niet afhouden door het schrikbeeld der pluraliteit; want als er dan een eigen instituut komt, is dit niet daar ter plaatse kerk-instituut nr. 2, doch kerk-instituut nr. 1. Het roomsche instituut n.l. is geen kerk-instituut meer, zegt Calvijn. Al weet hij nog zoo goed, dat er heel wat geloovigen onder zijn. Dewelke dan ook eruit moeten gehaald worden. En men late zich evenmin van die daad afhouden door het lokbeeld der pluriformiteit, als mocht men zeggen: wij hebben in de roomsche kerk toch ook een zekere „forma” van het „wezen” der kerke; derhalve openbaart zich de „kerke” hier in de roomsche forma, en elders in de protestantsche „forma”; laat ons nu zingen. Immers; dat roomsche instituut is geen „forma”, waarin het „wezen” der „kerke” uitkomt. Calvijn zegt het zoo. Ik weet, dat hij op andere toestanden ziet, dan wij beleven. Ik weet echter óók, dat als er gepraat wordt over „hoeveel geloovigen er ergens nog zijn”, ik dan bij menige roomsche creatie er meer vind, dan bij vele protestantsche van tegenwoordig, die het evangelie hebben weggefilosofeerd. Zoodat ik niet inzie, waarom, indien men op die manier de pluriformiteitsgedachte verdedigen wil, men de roomschen niet erbij zou rekenen. Als men dan echter maar niet meent, zoo iets met Calvijn te kunnen beredeneeren.

3. Trouwens, de kwestie „hoeveel geloovigen er ergens nog zijn” — ik zei het reeds vaker — is het criterium niet. Het lijkt er volgens Calvijn niet op. Want in § 3 heeft hij het over den „verhuizenden” God. Niet over den pluriform-behuisden God. Men vergeve mij de zegswijs. In die § 3 spreekt hij over Israël. Hij citeert, gelijk ik in „De Ref.” lang geleden deed, Rom 9—11. Die hoofdstukken zien op den tijd, toen het christendom zich in de wereld baan brak. Hoeveel geloovigen zouden er niet geweest zijn in Israël in den overgangstijd? Maar het instituut vervolgde, verwierp, wierp uit. Daar-

om „om den den hun ni tot de dat daa 4. Vos genoem maken verbrek makers heid va scheure 5. Hee lidenis komt en trouw staan zich ho zij tegen „eerst a het MO zoek de over w wordt. tegenwo strueert waar d en de s kerk, a tegen de om zo „geestel gevestig soon v koortsvi sterfgev dominee we eens is, lo e thermot 6. Van ander p der „ke zinden”

De N.

Enkel een N. over h heer M echter, iets bev — da viel. Ik waarnaal bewerin Thani krant t dat beri Waaron den? P leeraars anti-N.!

Dat t precies is, om eenigen die zog den toe de beer werd n figuren vergade III gen is gescl volgens lijke ne En nu verspre En d hebben, loopen En da

Barth

We verzeke ginseler toestand geest” Bij d mee, di lendom hebben, leend a Het rechter dezer heven i aan H langde, mits o wilde chris dictatu wijl ze der ge hebben „algei